

Nazwa przedmiotu: PROBLEMY ETYKI I ESTETYKI W KULTURACH ŚWIATA					
Kod przedmiotu:	Rok: III 2013/2014	Semestr: letni	Ilość godzin 30	Typ zajęć: Do wyboru	ECTS 3
Forma zajęć: seminarium	Język: Polski	Zaliczenie: Praca pisemna Test końcowy Aktywność na zajęciach	Prowadzący: Prof. dr hab. Marek Dziekan		
Liczba miejsc:	Wymagania/preferencje wymagane przy przyjmowaniu: Ogólna humanistyczna wiedza na poziomie studiów magisterskich Znajomość języka obcego				
Ogólny opis przedmiotu: Etyka i estetyka to kategorie filozoficzne i kulturowe o znaczeniu podstawowym dla funkcjonowania wszystkich cywilizacji. Wykład obejmuje prezentację rozmaitych systemów etycznych i kategorii estetycznych (niejednokrotnie także ich ścisłe powiązanie). Punktem wyjścia jest rozumienie etyki i estetyki w cywilizacji Zachodu, a na tym tle ukazywana jest specyfika myślenia etycznego i estetycznego w rozmaitych kulturach innych kontynentów.					
Cel zajęć: Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawami etyki i estetyki na Zachodzie i uświadomienie względności rozmaitych kategorii w tym zakresie. Chodzi także o ukazanie źródeł pojęć etycznych i estetycznych w cywilizacjach pozaeuropejskich, które ukształtowały się na własnych podstawach, czasem w częściowym (cywilizacja islamu), innym zaś razem w całkowitym (Indie, Japonia, Chiny) oderwaniu od podstawowych pojęć filozofii greckiej. Temu celowi będzie służyło położenie nacisku na zjawiska międzykulturowości i transkulturowości.					
Zamierzone efekty kształcenia:					
Wiedza: Po zakończeniu kursu doktorant zna:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. główne nurty w dziejach zachodniej myśli estetycznej 2. główne nurty w dziejach zachodniej refleksji etycznej 3. najważniejsze elementy estetyki mużułmańskiej, japońskiej, chińskiej i afrykańskiej 4. zasady etyczne w najważniejszych kręgach cywilizacyjnych świata pozaeuropejskiego (mużułmański, hinduski, buddyjski, konfucjański) 5. węzłowe zagadnienia estetyki w islamie, kręgu indyjskim, Chinach, Japonii i Afryce 6. etyczne/nieetyczne zachowania w rozmaitych kulturach świata wraz z ich uzasadnieniem 7. kategorię piękna w różnych kręgach kulturowych 8. sens międzykulturowości i transkulturowości w zakresie etyki i estetyki 					

Umiejętności:

Po zakończeniu kursu doktorant potrafi:

1. Dokonać analizy zjawisk estetycznych w różnych kulturach zgodnie z panującymi tak kryteriami piękna
2. Analizować postawy moralne przedstawicieli różnych kultur z uwzględnieniem kontekstu cywilizacyjnego
3. Ukazać rolę religii w kształtowaniu się postaw etycznych w różnych kulturach
4. Ukazać rolę religii w kształtowaniu się ocen estetycznych w różnych kulturach
5. Sformułować ewentualne pola dyskusji filozoficznych wynikające z różnego pojmowania kategorii etycznych we współczesnych kulturach świata

Inne kompetencje (postawy):

Po zakończeniu kursu doktorant posiada umiejętność:

1. Kompetentnej oceny postaw etycznych w kontekście ich wymiaru filozoficznego i praktycznego
2. Kompetentnej oceny wartości estetycznych z punktu widzenia idei i użyteczności (jeśli ta ostatnia kategoria danemu zjawisku przysługuje)
3. Przekazywania wiedzy na temat zróżnicowania poglądów etycznych i estetycznych w kontekście diachronicznym i synchronicznym

Sposób sprawdzenia osiągnięcia efektów zamierzonych:

1. Pisemny tekst końcowy sprawdzający podstawową wiedzę studenta w zakresie terminologii oraz wiadomości faktograficznych zdobytych na zajęciach
2. Praca pisemna związana z tematem seminarium
3. W trakcie zajęć student będzie musiał odpowiadać na pytania, dyskutować, argumentować w formie zajęć kontaktowych oraz przygotować projekt.

Szczegółowy opis przedmiotu (treści programowe):

1. Etyczna i estetyczna tradycja filozofii Zachodu (godz. 1-4)
 - a. Prezentacja rozwoju myśli etycznej i estetycznej w myśli Zachodu od starożytności po współczesność.
 - b. Etapy, które w największym stopniu oddziały na ukształtowanie się tych koncepcji we współczesnej cywilizacji Zachodu (koncepcje starożytne, których ślad jest obecny po dziś dzień także w niektórych tradycjach wykraczających poza Europę i jej krąg kulturowy).
 - c. Ponowoczesność a problemy etyczne współczesnego świata.
 - d. Czy istnieją granice piękna?
2. Koncepcje wielokulturowości i transkulturowości w kontekście estetyki, etyki, religii (godz. 5-8) – zajęcia prowadzone metodą projektową.
 - a. Wyjaśnienie pojęcia wielokulturowość – najważniejsze podejścia teoretyczne.
 - b. Transkulturowość jako odmienne podejście do współdziałania kultur.
 - c. Wielokulturowość i transkulturowość jako podstawa zrozumienia „Innego”.
3. Etyka i estetyka w kulturze Indii (godz. 9-12).
 - a. Główne systemy religijne i filozoficzne Indii jako podstawa i źródło pojęć estetycznych i wyobrażeń etycznych:
 - hinduizm,

- buddyzm,
- islam;
- b. Estetyka malarstwa indyjskiego;
- c. Estetyka architektury Indii
- d. Etyka Gandhiego
- 4. Etyka i estetyka na Dalekim Wschodzie: Chiny i Japonia (godz. 13-16).
 - a. Estetyka i etyka chońska w kontekście religijno-filozoficznego systemu konfucjanizmu;
 - b. Taoizm a etyka i estetyka
 - c. Etyczny i estetyczny wymiar buddyzmu
 - d. Shinto.
- 5. Etyka i estetyka w cywilizacji islamu (godz. 17-20).
 - a. Islam jako podstawa kształtowania się estetyki i sztuki islamu – podstawowe informacje;
 - b. Wszechobejmujący charakter islamu;
 - c. Muzułmański ikonoklazm i jego wpływ na rozwój sztuki – ornament i kaligrafia;
 - d. Etyka muzułmańska
 - e. Etyczny charakter estetyki muzułmańskiej
- 6. Estetyka afrykańska godz. 21-22).
 - a. Charakterystyka cywilizacji Czarnej Afryki;
 - b. Religie i mitologie czarnej Afryki jako punkt wyjścia dla wyobrażeń etycznych i estetycznych.
 - c. Słowo jako przekaźnik wartości etycznych i estetycznych (oralność)
- 7. Estetyka w Indian Ameryki Południowej (godz. 23-24).
 - a. Kultury Indian a natura
 - b. Etyka i estetyka jako odzwierciedlenie Kosmosu
 - c. Muzyka indiańska a widowiska ekstatyczne.
- 8. Porównawcza analiza kategorii etycznych i estetycznych w różnych kulturach świata (godz. 25-30) – zajęcia prowadzone metoda projektową.
 - a. Kategoria „piękna” i „brzydota” – analiza porównawcza
 - b. Kategorie „dobra” i „zła” – analiza porównawcza
 - c. Czy wartości uniwersalne są możliwe?

Zalecana literatura:

- APPIAH K.A., 2008, Etyka w świecie obcych, Warszawa.
- DANECKI J., A. FLIS (red.) 2005, Wartości Wschodu i wartości Zachodu. Spotkania cywilizacji, Kraków.
- KLÖCKER M., M. I U. TWORUSCHKA, 2002, Etyka wielkich religii, Warszawa.
- SINGER P. (red.), 1998, Przewodnik po etyce, Warszawa.
- CYMOREK M. (red.), 2008, Estetyka Afryki. Antologia, Kraków.
- GOŁASZEWSKA M., 1986, Zarys estetyki, Warszawa.
- JAKIMOWICZ A., 1981, Zachód a sztuka Wschodu, Warszawa.
- MAJDA T., 2002, Idea piękna w sztuce islamu, „Alma Mater”, nr 46.
- TATARKIEWICZ W., 2005, Dzieje sześciu pojęć, Warszawa.
- WILKOSZEWSKA K. (red.), 2004, Estetyka transkulturowa, Kraków.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

WILKOSZEWSKA K. (red.), 2001, 2005, 2005, Estetyka japońska. Antologia, t. I, Kraków; t. II, Kraków; t. III, Kraków.

WOJTYŁA K., 1962, Miłość i odpowiedzialność. Studium etyczne, Kraków.

ZAJDA K. (red.), 2007, Estetyka Indian Ameryki Południowej. Antologia, Kraków.

ZEMANEK A. (red.), 2008, Estetyka chińska. Antologia, Kraków.

ŻELAZNY M., 2009, Estetyka filozoficzna, Toruń.

Punkty ECTS: 3 pkt

1. Aktywny udział w seminarium - 0, 5 pkt.
2. Test - 1 pkt
3. Praca pisemna - 1 pkt.
4. Lektura tekstów i literatury przedmiotowej - 0, 5 pkt.